

جەمال تاهير

مامۇستايەكى بە سەلىقەى رېكخستنى نەيىنى و

سەرگىردەيەكى خۆشەويىستى ناو پېشمەرگە

دەمى سال بوو، ناو مامۇستا جەمال م بىستبوو ، حەزم دەگرد لە نزيكەوہ بىناسم .. دواى دەرچوونى بەياننامەى يانزەى نازار ، چالاكىى حزبايەتى و رېكخراوہى ، بە شىوہى ئاشكرا ، لە شارەكانى كوردستان و عىراق بە بى ترس دەكرا .. سالى حەفتا من خويىندكارى زانكوى بەغدا بووم .. مالمان لە گەرەكى مامۇستايان بوو لە سلىمانى .. لە سالى حەفتا و يەكدا ، شىخ عومەر سەنگەسەرى پېشمەرگەى گەرپاوه بوو لە حامىەكەى سلىمانى ، خانوويەكى لە مامۇستايان گرت و بووہ دراوسىمان .. هاتوو چوى مالى يەكترمان دەگرد .. ئەندامى رېكخراوى عەسكەرى بوو ، مامۇستا جەمال كرايە لىپرسراوى ئەو رېكخراوہ .. بە هوى كارى رېكخستەنەوہ ، زوو زوو دەهاتە مالى شىخ عومەر .. بە هوى شىخ عومەرەوہ ، بۇ يەكەمجار لە نزيكەوہ يەكترمانناسى ... پەيوەندىيى نىوانمان گەرم بوو .. هەر جارى لە بەغدا بەاتمايەتەوہ يەكترمان دەبىنى . بىر و بۇچوونمان ئال و گۆر دەگرد ، لە زۆربەى مەسەلەكاندا يەك رابووین هەتا حكومەت لە جىبەجى كردنى بەياننامەكە پاشگەز نەبووہ ، ئەو پەيوەندىيە توند و تۆلەى ئىمەش بە بەردەوامى مايەوہ .

سالى حەفتا و چوار و دەستپىكردنەوہى شۆرش :

لە سەرەتاي مانگەكانى سالى حەفتا و چواردا ، بە تەواوى نىوان شۆرش و حكومەت ، تىكچوو هەموو بارەگاكان و هيزى پېشمەرگە ، روويانكردە ناوچە رزگار كراوہكان . لە مانگى چوارى ئەوسالەدا ، لە لقى چوارەوہ ، بە پلەى كارگيرى لىزنەى ناوچەى قەرەداخ ، نىردرامە قەرەداخ .. ئەو كاتە ، كاك سالىحە پىر لىپرسراوى ناوچە و كاك سەرگەوت توفيق و مامۇستا تالب رۆستەم كارگيرى ناوچە و مامۇستا جەمال و چەند كەسىتر ئەندامى ناوچە بوون . مامۇستا جەمال لىپرسراوى رېكخراوى وارماوا بوو . بۇ يەكەمجار لە گوندى نەوتى يەكترمان بىنيەوہ ، پەيوەندىيى هاوړيتيمان دەستى پىكردەوہ ، هەر جارىك بۇ ئىش و كار دەهاتە ناوچە ، چەند بەمايەتەوہ كاتمان بە يەكەوہ ، بەسەر دەبرد .. بە هوى نزيكى لە كادر و فەرماندەكانى پېشمەرگەوہ ، شارەزايەكى زۆر باشى لە سەر يەكە يەكەيان هەبوو ، رەفتار و هەئس و كەوت و ئاستى هۆشيارى يەكە يەكەيانى بۇ باس دەگردم رەفتارى زۆريانى بە دل نەبوو ، بۇچوونى وابوو .. بەرنامە دابنرئيت ، بۇ قسە كردن لە گەئياندا .. بە مەبەستى خۆ چاككردن .. بۇ ئەوہى كرداريان شۆرشگىرپانە و پېشمەرگانە بئيت ، چونكە ئەو راي وابوو تەنھا سزادان هوى چارەسەر نىيە .

زانبارى تەواو هەبوو ، كە حكومەت پەلامارى گەرميان و قەرەداخ دەدات بەرنامەى زۆر باشى هەبوو ، بۇ بەرەو روو بوونەوہ ، بەرگرى كردن و دەست وەشاندن ، بەلام بە داخەوہ ، فەرماندەكانى پېشمەرگە ، كادرى حزبىيان بە هيج نەدەزانى ، گوپيان بۇ نەدەگرتن و حەزيان لە چارەيان نەبوو كاتى لە مانگى شەشدا ، حكومەت لە هەموو لايەكەوہ ، پەلامارى قەرەداخيدا .. لەبەر ئەوہى بەرنامەى دارپژراو نەبوو ، ئامادە باشىيى بۇ هيرشەكە نەكرابوو ، لە دوو شەو و دوو رۆژدا ، حكومەت ناوچەكەى گرت . هيزى پېشمەرگە و هەموو دام و دەزگاكانى شۆرش پاشە

كشەيان كرد و ناوچەكەيان چۆلكرد . ئەو شكستە عەسكەرىيەى ھىزى پېشمەرگە دەگەراپەوہ بو چەند ھۆكارىك كە لىردا ، ناكرىت باسبكرىت .

يەكەمپوژى ھىرشەكە، بارەگای ناوچەمان ، لە قەرەداخەوہ گواستەوہ ، بو پششى گوندى (سەركۆ) زۆربەى كادرو پېشمەرگەكانى ناوچە چەكيان نەبوو ، ئەوھشى چەكى ھەبوو ، تەقەمەنى پېنەبوو . مامۆستا جەمال وتى با بەيەكەوہ بچىن بو لای نامر ھىز داواى چەك و تەقەمەنى بکەين . بەيەكەوہ چووینە جافەران ، بو لای كاك سالىچ پىداوى نامىر ھىز برادەرىكى ناوچە، ژىر بە ژىر و بە بى وىژدانانە راپۆرتىكى زۆر خراپى لە سەر مامۆستا جەمال ، بو نامر ھىز نووسىبوو . لەسەر ئەو راپۆرتەو نووسەرەكەى پىشتەر لەگەل نامىر ھىزدا بە دوور و درىژى قسەمان كردبوو . مامۆستا ئاگادارى ئەو راپۆرتە نەبوو، نامر ھىز دەيووت من مامۆستام خۆشدەووت لە بەر ئەوہى ، بە بەردەوامى لە گەل پېشمەرگەدايە و لە شەرەكاندا بەشدارە و رۆلى زۆر باش دەبينىت ، فەرماندەكان و پېشمەرگە زۆريان خۆش دەووت .

كە چووینە ھىز و بەيەكترم ناساندن، نامر ھىز زۆر خۆشچالبوو ، زۆر بەگەرمى بە خىر ھاتنى كرد . ھەرچەندە لەو كاتەدا ، بارى دەروونى نامىر ھىز زۆر خراپ بوو ... باسى چەك و تەقەمەنىمان كرد . وتى لە بەر خاترى مامۆستا، چەند لە توانادا ھەبىت ، ھاوكارىتان دەكەين . بانگى سادق جافەرانى كرد، كە لىپرسراوى مەشجەب بوو .، وتى لە گەلئيان بچۆ و چىيان وىست بياندرى .. كە چووینە سەر مەشجەبەكە (19) چەك بە كەلك دەھات ، چەكەكان و چەند سەندووق فېشەكمان وەرگرت و گەراپەنەوہ ، بو ناوچە.. برادەران بە پىرمانەوہ ھاتن، كە زانىان بە دەستى بەتال نەگەراپەنەتەوہ ، زۆر خۆشچال بوون رووم كردە برادەران وتم: (بزائن ئەم چەك و تەقەمەنىيە، ھەر ھەمووى لە بەر خاترى مامۆستا جەمال دراوہ بە ناوچە) ديارە لەم قسەيەمدا مەبەستم ھەبوو، چەك و تەقەمەنى بەسەر ھەفالاڤاندا دابەشكرا . بو ئىوارە ، بەرنامەى پاشە كسە لە گەل ھىزدا دانرا، داوى ئەوہى ھەموو ھىزەكان گەيشتنە زنجىرە شاخى مىرياسى و فەقىرە .. ئىمەى برادەرانى ناوچە دابەشبووين ، من و مامۆستا تالب بەر قۆلى مىرياسى و سەركەوت و مامۆستا جەمال بەر قۆلى فەقىرە كەوتىن ..

رىكخستەنەوہى ھىزەكان و دانانەوہى بارەگاكان :

باش ھەفتەيەك ، لە پىنجوين يەكترمان بينىيەوہ ، وتى خۆ بينىت چىمان بەسەر ھات ديارە ھەر ئىش و كارىك بى بەرنامە بىت ، كارى جىدى بو نەكرىت ، وەكو ھىزى كەركووكى لىدىت داوى ئەو يەكتر بينىنە ، لقى چوار داواى كردىن بو كۆبوونەوہ لە بناوہ سووتە كۆبوونەوہكە كاك عەبدولى سووران وەكو لىپرسراوى لق سەرپەرشتى دەكرد ، كاك دكتور كەمال خۆشناو ، مامۆستا مەحمودى مەلا عىززەت ، كاك مەحمەدى مەلا عەبدوللا و كاك مەحمەد رحىم ، وەكو كارگىران و ئەندامانى لق ئامادە بوون ئىمەش ھەموو ئەندامانى ناوچە و شەھىد كاك شىركۆى شىخ عەلى وەكو لىپرسراوى تازەى ناوچە ئامادە بوو .

لە كۆبوونەوہكەدا، قسە و گەفتو گۆى ھەمە لايەنە ، لە سەر ناوچەكە و شكستەكە و بى سەر و بەرى ھىزى پېشمەرگە و كەم و كورىيەكان كرا .. دوا برىار دانانەوہى بارەگای ناوچە بوو ، كە برىار درا لە ناوچەى بەرزنجە دابنرىتەوہ و لەوئىوہ ، سەرپەرشتى ناوچەكە بكرىت داوى ئەوہى پىداوىستىيەكان دابىنكرا، كاك شىركۆ و چەند برادەرىك ، بەرەو حاجى مامەند و بەرزنجە كەوتنە رى داوى چەند رۆژى لە گەل مامۆستا جەمالدا ئىمەش بەرەو بەرزنجە ، لە نالپارىزەوہ ، بەرىكەوتىن .. دەبوو لە نالپارىزەوہ بە پى برۆين، چەند پېشمەرگەيەكمان لە گەلدا بوو ، شەو گەيشتىنە دىي (رەز لە) مامۆستا جەمال شارەزای ناوچەكە و خەلكەكەى بوو، وتى: كاكە، ئىستا لە دەرگای

هەر مائیک بدهین دەرگامان لی ناکه نه وه. به تایبه تیش گهر بزانی پشمه رگهین. من وای به باش دهرانم ، بچینه مائی کاک شیخ محمه دی باساک ، هه ئه بهت خوی له مالن نییه کاتی له دەرگا ددهین. ده لئین پشمه رگهین له گهل فلان که سدا هەر گوئیان له ناوی (شیخ) بیته یه کسه ر دەرگامان لیده که نه وه. له سهر قسه که ی چووینه بهر مائی کاک شیخ محمه د و له دەرگا درا و که هاتن به دهنگی دەرگا که وه ، ماموستا جه مال وه لامی دانه وه ، وه کو خوی وتی. وا وه لامیان داینه وه یه کسه ر دەرگا کرایه وه . زور به گهرمی به خیر هاتن و پیشوازیان کردین ... دیوه خان کرایه وه بهر شه وه، نانیان بو ئاماده کردین. تا سهعات یه کی شه و دانیشترین، خزمه تیکی زور زوریان کردین . به یانی دوا ی نان و چا خواردن ، دوو ولاخیان له گهل زه لامیکدا ئاماده کردبوو .. به ره و (باساک) که وتینه ری .. باساک له ترسی قه سفی فرۆکه ، گونده که یان چۆلکردبوو . مائی خاله شیخ غه ربی باساک له سه ر کانی و ئاویک بوون ، چه یوانیان بو نیوه رۆژه بو سه ربهرین .

له گهل کاک شیخ تاهیری کوری خاله شیخ غه ربی ، که ئه فسه ری راکردوو سه رلقی هیزی خه بات بوو ، دانیشتووین، قسه مان ده کرد . کاتی که مان زانی، دهستی به گیرفانیان کرد و وینه یه کی شیخ حه سه نی مارگر و پارچه یه ک وهرقه ی نووسراوی له نایلون گیراوی دهرهینا، وتی ئه مه له جیی گولله به ند هه لم گرتوو . ماموستا جه مال له دهستی وهرگرت و به پیکه نینه وه سه ریکردو وتی . کاکه شیخ به نیازی له شه ردا ، ئه مانه بتیاریزن و گولله نه ترپی ..؟.. کاکه ئه گه ر دلگیر نابیت و به قسه م ده که یته، به پشتی ئه مانه خۆت ده ستخه رۆ مه که و مه چۆره شه روه . گولله له مانه ناگه رپته وه، ئه گه ر دهرانیت به وینه و دۆعای شیخ حه سه ن گولله ده گه رپته وه ، خۆ تو و شیخ محمه دیش شیخن با له شه رهکاندا ، ئیوه بچه ینه سه نگه رهکانی پیشه وه و پیشمه رگه به کوشت نه دهین .

دوا ی نیوه رۆ، به ره و ناوچه که وتینه ری . باره گای ناوچه یان له سه ر کانی و ئاویک له پشتی بهرزنجه وه دانابوو، پێیان دهوت (هه رپا) . به یه که وه شوینی رۆژ و شه ومان چاککرد . ئه و شه وه تا درهنگ نه نووستین. به یانی که هه ستاین ، ماموستا جیگا که ی هه لدا یه وه ، که سه ریری کرد زیاتر له ده دوو پشکی له ژیر دایه وتی سه ر سه ر، که منیش جیگا که م هه لدا یه وه به هه مان شیوه بوو . ماموستا وتی، به زاتی خوا له ده ست به عس رزگارمان بووه ، به لام وابزانم دوو پشکی بهرزنجه ره پمان ده کات.

ئه و رۆژه ، ئیواره که ی ، کاک حه مه ره شید باریکه یی ، په یدا بوو ، له شارباژیره وه گو یز رابوو به قه ره داخ . ئه ویش جیگا که ی هی نایه لای ئیمه وه، شه وانمان له گهل نوکته و قسه خۆشه کانی کاک حه مه ره شید دا به سه ر ده برد. هه ر زوو که وتینه یه ک ، که باره گای ناوچه مان گواسته وه بو ئه حمه د ئاوا، له کۆبوونه وه کاندای زور جار ، که له سه ر مه سه له یه ک قسه ده کرا و را وهرده گیرا، کاک شیخ کۆ به کالته و به پیکه نینه وه ده یوت، ئه و سیانه یه ک دهنگن. به ئایان به نا .

شه هید کردنی کاک حه مه ره شیدی برای ماموستا جه مال :

کاک حه مه ره شیدی برای ماموستا جه مال ، به بریاری لیزنه ی ناوچه ی سلیمانی بو سه ره پرستی ری کخسته کانی ناو شار ، له سلیمانی مابوو .. هه ر زوو که وته بهر شالوی گرتن . له کاتی کشانه وه ی هیزه کان له قه ره داخ ، له سه ر جاده ی سلیمانی — شاره زوو ، چه ند که سی که وتنه که مینه وه و گیران ، یه کیکیان (ئه شره فی مه لا سه عید) بوو ، دوا ی چه ند مانگی به ربوو ، خوی گه یانده وه ناو شوړش و له خورماله وه هاته لام . چه ند زانیاریه کی به ندیخانه ی پیبوو ، یه کی که له زانیاریه کان ، هه وائی شه هید کردنی باوکی عه بدوللا سه عید بوو .. که ته زبجه که ی وه کو به لگه یه ک له گهل خوی هی نابوو . منیش برادره رانی ناوچه م ئاگادار کرد . هه ر له و سه ر و به رده دا، هه وائی شه هید

کردنی كاك حەمە رەشىدى بىرەى مامۇستا جەمال تاھىر-مان پېڭگەشىت ، برادەرانى ناوچە برىپارىاندا ، دواى نان خواردىنى نىوەرۇ ، بچىنە دەرەوۋى خورمال و منىان دەست نىشان كرد ، كە كارەساتەكەى پى بلىم و لە گەلىشى بچمەوہ بۇ مائەوہ بۇ تەوئلە .

باش نىوەرۇ، ئەوانەى لەوئىبوون لە گەل مامۇستا جەمال دا چووينە دەرەوۋى خورمال و لە سەر بەرزىيەك دانىشتىن .ھەوالەكەم پىپراگەياندا، يەكەمجار رەنگىكى ھىنا و رەنگىكى برد ، رەنگە سوورەكەى دەم و چاوى تىكچوو، سىي ھەلگەر، كەوتە پەنجە تەقاندىن ، دواى چەند دەقىقەيەك ، رەنگى ھاتەوہ سەر خۇى و رووى تىكردىن و وتى : كاتى خۇى كە كاكەم ئەو شىوازە خەباتەى ھەلبىزارد ، پىم خۇش نەبوو، لەبەر ئەوۋى كەسىكى ديار و ناسراو بوو ، سوور دەمزانى سەرکەوتوو نابىت و زوو دەكەوئتە تۇرى گرتنەوہ كە گىرا، من دئىيا بووم كە جارىكى تر نە ئىمە و نە مندالەكانى نايىبىنەوہ . ئىستاش كە شەھىدىان كىردوو، جىگای شانازىي و سەربەرزىيە بۇ بنەمائەكەمان . ديارە كاكەم يەكەم كەس و دوا كەس نىيە دەچىتە كاروانى شەھىدانەوہ زور سوپاستان دەكەم ، كە بە نەرىتتىكى شۆرشيگىرپانە ھەوالەكەتان پىپراگەياندا ، راستە ھەكو برا براى ئىمەيە ، بەلام ئەو براى ھەموو تىكۆشەرىكى گەلەكەمانە .

بە گەرپانەوہمان بۇ ناو خورمال ، ناردم ئوتومبىلىكىان ھىنا ، بەرەو تەوئلە كەوتىنە رى ئىوارە دنيا تەواو تارىك بوو بوو گەيشتىنە تەوئلە ، چووينە مائەوہ ، كاك كەمالى براى لەوئى بوو ، باوہشيان بەيەكدا كرد . بە گرىانەوہ ، ھەوالى شەھىد بوونى بەوئىش وت ، كاتى ھەوالى مەرگ و شەھىد بوونى براىەك بگاتە دوو برا، ئىتر بزائە چى دەبىت و چۆن دئىان دەكوئى باوہش بە يەكدا دەكەن من تا ئىستاش دىمەنى ئەو دوو براىەم ھەر لە پىش چاوە شەو تا درەنگ لايان ماینەوہ . ھەر چەند سەيرى جىگا و رىگايانم دەكرد ، بە حالە حال جىگای كاك كەمالىش دەبوو ، داوام لىكردن رىگامان بدن ، كە ئىمە بۇ خەوتن بچىنە شوئىنىكى تر ، ھەر چەند زور زورى لا گران و ناخۇش بوو، بە سوور بوونى ئىمەش رىگايانم .. وتم ئىسماعىل بزائە شوئىنىك پەيدا كە، چەند گەرپا جگە لە ساردى ھەمامىك شوئىن نەبوو . بە ناچارى چووينە ساردى ھەمامەكە ، شوئىنىكى زور ناخۇش بوو، لە گەل ئەوہشدا كە زور ناخۇش بوو، ھەمووى سەعاتى نەخەوتىن تەق و ھورى دەرگا لىدان ، دەستى پىكرد . ئەو شەوہ يەكك بوو لە شەوہ ناخۇشەكانى پىشمەرگايەتىم .

سالى ھەفتا و پىنج و كارەساتى ئاشبەتال :

دواى راگەياندىنى رىكەوتننامەى شوومى جەزايىر .. كە لە بەرى قەرەداخ گەرپامەوہ چوومەوہ بۇ بيارە .. بارەگای ناوچەمان چووبۇو، دەرگا شىخان . رۆژىك مامۇستا مەحمودى مەلا عىزەت ، لە لقەوہ ھات، كۆبوونەوہيەكى پىكردىن ، چەند راسپاردەى پىداين و برى پارەى شەھىدانمان لايو لى وەرگرتىن و گەرپايەوہ سەير لەوہدا بوو لەو پارەيە زياتر لە ناوچەدا نەبوو، ئەو پارەيەش كە وەرگىرايەوہ بۇ ئەوہنەبوو بدرىتەوہ بەكەس و كارى شەھىدان، برادەرانى ناوچە كە ئەو رۆيشت خەرىك بوو دەچوون بەگژ يەكدا لەسەر ئەوۋى بۇچى ئەو پارەيە دراىە مامۇستاي ناوبراو..

ھەر ئەو رۆيشت مامۇستا جەمال ، من و كاك حەمە رەشىدى بانگ كىردە لاوہ ، وتى: ھەموو دياردەكان، ئەوہ دەسەلىن كە شۆرش تەواو، بانگى مەمەد بە ئاشكرا خۇشە، بە راى من شۆرش تەواو تەشتى تەلايان نايە سەر و ئاشبەتالە. با تا زوو، تەگىرىكى خۇمان بکەين ، وتى من دوو رىگام ھەلبىزاردووہ ، يەكەم ئەگەر كادر و پىشمەرگە بە گويمان بکەن ، تا ھىزەكان بلاوہيان نەكردووہ، لەو پىشمەرگە و فەرماندە و كادرانەى ، بە گويمان

دەكەن و نامادەبىيان تىيادايە ھىزىك دروست بىكەين ، دەست بە شەرى پارتىزانى بىكەين . رىگى دوىم ، دوى ئەم سەر كىرە بوودەلەنە نەكەوين بۇ ئىران ، ھەموويان باخەلىيان پىرە ، كەسانى وەكو ئىمە لە ئوردوگادا ، سووك و رىسوا دەبىين . كەسيان لىمان ناپرسنەوە من وای بە باش دەزانە ، بىگەپىنەوە بۇ سلىمانى ، لە گەل لىشاوى گەرانەوودا ون دەبىين ، ئىمە راى يەكەممان بەلاوہ زۆر پەسەند بوو ، ھەر يەكەمان لاى خۇمانەوہ بوى كەوتىنە كار . " پىشمەرگەى زۆر و كادر و فەرماندەى زۆر پەيوەندى پىوہ كردين و نامادەبىي خۇيان نىشاندا ، بەلام بە داخەوہ سەر كىرە بەزىوہكان ، رازى نەبوون و ماوہبىان نەدا ، كە بەرنامەكەمان بەرىنە سەر ، بارو دۇخەكە لە ناوچەكەدا بە شىوہىەك ئالۆز كرا ، كەس لە سەر كەس رانەدەوہستا ، كەس گوپى بۇ كەس نەدەگرت . مامۇستا جەمال ھات بۇ لامان وتى ، كاكە وا بەرنامەكەيان لىشىواندىن ، من دەرۆمەوہ ، خۇم تەسلىمى حكومەتى بەعس دەكەمەوہ ، ئەگەر بشكوژىم ئەوہم لا باشترە لەوہى دوى ئەم بەناو سەر كىرەنە بىكەوم بۇ ئىران .. بە گرىانەوہ باوہشمان بە يەكدا كرد و خوا حافىزىمان لەيەككرد .

گەرانەوہ و بىننىنەوہى مامۇستا جەمال :

لە مانگى چواری ھەفتا و پىنجدا ، لە گەل كاك ھەمە رەشىد ، گەرانەوہ بۇ سلىمانى . دوى چەند رۆژى ، مامۇستا جەمال ھات بۇلام بۇ مائەوہ ، دووبەدوو زياتر لە سى سەعات دانىشتىن . بە وردى و بە درىژى ، باسى بار و دۇخەكە و ھەلوپىستى چەند برادر و نىيازەكانى رۆژىمى بۇ باسكردم . وتى بارو دۇخەكە زۆر لە بارە بۇ ئەوہى خۇمان رىكبەخەينەوہ ، شۇرشىكى نوئ بە شىوازيكى نوئ دروست بىكەينەوہ . قسەكانى ھەموو ئەو ترس و بەد گومانى و دلە راوكپىيەى ھەمبوو رەوانىيەوہ ، گوژم و تىنىكى زۆر باشى دامى ، بى خەمى كردم ... بەرنامەى گونجاوى بۇ دانام . وتى ئىتر ھەول دەدەين بەبەردەوامى يەكتر بىننىن ماوہىەكى تر بە يەكەوہ سەرىك لە كاك ھەمە رەشىد دەدەين .

لە ماوہى ھاوينەكەدا ، بە بەردەوامى ، لە گەل مامۇستا جەمال و فەھمى قەرەداخى و مامۇستا عەزىزدا ، يەكترمان دەبىينى چەند جار لە گەل مامۇستا جەمال و عەزىز دا ، سى قولى دادەنىشتىن . پىش ئەوہى بەمال و مندالەوہ ، برۆم بۇ قەزاي ھەى لە پارىزگاي واسيت ، لە يانەى مامۇستايان شەويك سى قولى دانىشتىن بەرنامەى پەيوەندى و بە ناگابوون لە يەكترىمان دارشت عەزىز لە عەزىزىە بوو ، مامۇستا وای بە باش زانى كە ئىمە لە نزيكەوہ ، ناگامان لە يەك بىت و سەردانى يەكتر بىكەين عەزىز وتى من سەلتم ، بە زۆرى لە بەغدا دەمىنەوہ لە عەزىزىە شوپىنى وام نىيە ، مادام تۆ نىشتەجى دەبىت من دىم بۇ لات و ئەگەر تۆش بۆت كرا ، جار جارە وەرە بۇ بەغدا ، من لە ئوتيل سەرچارم من زوو زوو دىمەوہ بۇ سلىمانى . ناگادارى شتەكان دەبم .. بە بۆنەى جەژنەوہ ، لە مانگى دوانزەى ھەفتا و پىنجدا ، لە گەل مندالەكاندا ھاتمەوہ بۇ سلىمانى مامۇستا جەمال م بىنى ، وتى نامەيەك بە عەزىزدا بۇ ناردى ديارە پىت نەگەيشتوہ ، وتم نەھاتوہ ، ديارە بە نىيازە لە نيوہى سالدا بىت ، چۆنىيە بۇ جەژن نەھاتۆتەوہ ؟

سالى ھەفتا و شەش و نيوہى سال و بەرنامەى كار كىردن :

نيوہى سال ، واتە مانگى 1976 نەھاتمەوہ بۇ سلىمانى . كاتىكم زانى ، عەزىز پەيدا بوو ، وتى بۇيە ھاتم . ئەگەر برۆنەوہ بۇ سلىمانى بەيەكەوہ دەرۆينەوہ . نامەكەى مامۇستا جەمال ىشى ھىنابوو . دوو شەو و دوو رۆژ مايەوہ ، بەكەمى دەچووينە دەرەوہ لە سەر نامەكەى مامۇستا جەمال بەرنامەى كار كىردن و چۆنىتى پەيوەندى

کردنمان دارشت و ئەو كەسانەى لە حەى و كوتدان ، بە پىي كەسەكان بەرنامەمان دانا .. كە بە هيمنى قسەيان لە گەلدا بكەين و چاودىرى هەئس و كەوتيان بكەين .

هاوینی حەفتا و شەش :

لە بەر هەندى ھۆ لە هاویندا، مندالەكانم نەبردەوہ بۆ سلیمانى . لە گەل مامۆستا عەدناندا ، سەردانى دەوك و سلیمانىمان كرد، ماوەى هەفتەيەك ماينەوہ، لەو ماوەيەدا مامۆستايان جەمال و عەزىم بىنى ، باسى رىكخستن و گرتنەوہى زۆر خەلكى باشيان كرد . ئەوہيان باس كرد كە بە نىازن مەفرەزەى پيشمەرگە دروست بكریتەوہ. وردە وردە دەست بە چالاکى پيشمەرگانە بكریت مامۆستا جەمال چەند بلاوكراوہيەكى لابیو وەرم گرتن و دواى خویندەنەوہ گىپرانەوہ . عەزىز وتى من هەولم داوہ بۆ نەقل ، لە سەدا سەد نەقل دەبمەوہ بۆ سلیمانى .

سالى 77 و بەرنامەى پەيوەندىکردن :

لە هاوینی سالەكەدا ، لەگەل مندالەكاندا هاتینەوہ بۆ سلیمانى هەفتانە لە گەل مامۆستا جەمالدا يەكترمان دەبىنى . عەزىز چووبووہ دەرەوہ ، رۆژى مامۆستا وتى ، مەفرەزەكانى پيشمەرگە خەرىكى گەشە كردن ، پىوستيان بە كەسانى خاوەن ئەزموون و دلسۆز هەيە لەو برادەرانی دەيانناسیت و لىيان پشت ئەستوورى، حەز دەكەم بيانينين و قسەيان لە گەلدا بكەين وتم حەسەن خاويى و حەسەن سلیمان هەردووکیان زۆر باشن . ئەگەر ملبەدن و كاك حەمە رەشىدیش بۆ رىكخستن زۆر كەلكى لى وەردەگيریت ..

سەردانى هەردوو حەسەنمان كرد و قسەمان يەكە يەكە لەگەلدا كردن . هەردوو زۆر مەردانە نامادە بوون ، وتم ئيت ئەوہ ئيوہ و مامۆستا جەمال ، ئەو چ رىيەكى بۆ دانان ، پەپرەوى بكەن . رۆژىكيش دوو بە دوو چووین بۆ بارىكە و سەرمان لە كاك حەمە رەشىد دا .. چوونەكەمان زياتر سەردان بوو .. گوئ گرتن بوو لە قسە و نوكتە خۆشەكانى كاك حەمە رەشىد بپارمان دا ئىوارانىك سى قولى بچينە شوينيك و دابنشين و قسە بكەين . دواى چەند رۆژى ، بە جووتە بە ئوتومبيلەكەى كاك حەمە رەشىد هاتن بەدوامدا و رۆشتين ، ويستم بچينە بازار بۆ شت كرين . كاك حەمە رەشىد وتى پىويست ناكات هەموو شتم نامادە كردووہ، بەرەو شارەزووور رۆشتين و چووینە بالانتەران دانىشتين ، كەوتینە شەن و كەوى كەم و كوربيەكانى شۆرش و جار ناجارىك كاك حەمە رەشىد بە نوكتەيەك لە نوكتە خۆشەكانى، دانىشتنەكەى خۆشتر دەكرد . لە سەر زۆربەى كادر و فەرماندەكانى پيشمەرگە نوكتەى دەستە و يەخەى هەبوو كە قسەمان لە سەر رىكخستن و دەست پىكردنەوہى شۆرش كرد و زۆر بە خۆشحالىيەوہ نامادەى نیشان دا بۆ كار كردن مامۆستا جەمال هەستا و باوہشى پيادا كرد و ئەملا و ئەولای ماچ كرد . وتى بە خۆپايى نيبە من و شىخ تۆمان بە هاوړى و برا هەلبزاردووہ .

شەهيد ئارام و قەرەداخ:

رۆژى مامۆستا جەمال وتى، دەزانيت كاك ئارام چۆتە قەرەداخ ، وتم كاك ئارام و قەرەداخ ؟ كارىكى باشيان نەكردووہ وتى، بەو نيازە چووہ ، لە هەموو گوندىكى قەرەداخدا ، رىكخستن دروست بكات ، لە نزىكەوہ سەرپەرشتى مەفرەزەكانى پيشمەرگە بكات بۆ ئەوہى بە بەرنامە وا بكریت ، حكومەت تەنها لە ناو شارى قەرەداخدا بمىنيت و پيشمەرگە بە نارەزووى خوى لە ناوچەكەدا هاتوو چۆ بكات .

ۋەتەن بۇ جەننەتتە جەننەتتە ئۇ ۋەتەن نامەيە، باشە چۆتە قەرەداخ ، بەلام بۇ كاك ئارام و مانەۋى لە ناۋچەكەدا ، زۆر گرانە . چۈنكە شوپىنكى ۋەكو قەرەداخ ، پېشمەرگە دەستە و يەخە و زۆر كارامە و لەش ساغ و بە تاقەت و خاۋەن ئەزمونى پېشمەرگەيەتى و گورجى دەۋىت كاك ئارام ھەردوۋ چاۋى كزە، تەندروستى كۆك نىيە، پېشمەرگەيەتى نەكردوۋە، تواناى رۇيشتن و ھەلس و كەۋتى نىيە، ئەگەر راستت دەۋىت ، زولمىان لىكردوۋە چۈنكە برادەران ھەر ھەموۋ دەزانن، ۋەزەى قەرەداخ چۆنە . دەبوۋ كاك ئارامىان لە شوپىنكى ئارام دابنايە ، كە تەنھا خەرىكى نووسىن و خويىندەۋە بوايە من زۆر دەترسم لەكىسمان بچىت . مامۇستا پىشتىگىرى بۇچوۋنەكانى كىردم .

سالى ھەشتا و گەرانەۋەم بۇ سلىمانى :

لە ھاۋىندا ، لەگەل مندالەكان ھاتىنەۋە ، بىرپارم دابوۋ كە ئەگەر نەقلىش نەبم ، نەپرۋمەۋە بۇ ھەى . كە مامۇستا جەمال ھات بۇ لام، بىرپارەكەم پىۋوت ، ۋتى: ئەگەر نەقلى نەبوۋىتەۋە ، كارىكت بۇ دەدۆزىنەۋە ، خۇتى پىۋە خەرىك بەكە كە نەقلى كرامەۋە، مامۇستا ۋتى پىم باشە جگە لە كارى رىكخستن ، ئىش لە يەكىتى مامۇستايانى كوردستانىشدا بەكەيت .

مامۇستا مەمەدى مەلا ھەسەنى پىناساندم ، لە گەل مامۇستادا دەستم بە كار كىرد ، لە ھەردوۋ بوارەكەدا ، ھەر چەندە من لە كەنالى تايىبەتى خۆمەۋە كارم دەكرد، بەلام بە بەردەۋامى لە گەل مامۇستا جەمالدا ، يەكترمان دەبىنى سەردانى مالى يەكترمان دەكرد، مامۇستا جەمال دوۋجار گىرا: ھەردوۋ جارەكە سپرەزى كىردىن، بۇئەۋە نا كە بىترسىن لەۋەى دەمانناسىت، بەلكو لەبەر ئەۋەى دەترساين بزائن كىيەۋ لەناۋى بەرن. ھەردوۋ جارەكە بە لىپوردن ئازادكرا لە بەربوۋنەكاندا دەچوۋم بۇلاى.. جارى يەكەم ۋتى لە ئەمن رۇزانى خورمال و بىارەم دەھاتەۋە ياد، كەبەسى قۇلى من و تۆۋ كاك ھەمە رەشىد گەردەشەمان دەكردو بەقسەكانى كاك ھەمە رەشىد پىدەكەننن. لەجارى دوۋەمدا ۋتى لە شوپىنكى دايانابوۋم.. گوپم لە قسەۋ رۇيشتنى ئەۋ كەسانە بوۋ كە ھاتوۋچۇيان ئەكرد. ۋتى زىاتر لە ماۋەى (40) شەۋ و رۇز لەۋ شوپىنەدابوۋم قاچەكانم لەئاۋدابوۋ. ۋتى ماۋەيەك بە شوپىنكا ھەلىانواسىبوۋم و واين ھەلىواسىبوۋم كە خەۋم لىدەكەۋت چەناگەم دەيدا بە ئاسنىكداۋ خەبەرم دەبۇۋە. بەۋ شىۋە ئەشكەنجەيە زۇريان ئازادام و واين دەزانى دەمرم نەيانزانى ۋا دىمەۋە ناۋتان. كاتى چوۋە دەرەۋە، پاش چەند مانگى لە سەرگەئوۋەۋە نامەيەكى بۇ ناردم داۋاى كىردبوۋ سەردانى بەكەم چەند جارى خۇم ئامادە كىرد بە داخەۋە ، بە ھۆى ئالۆزى بارو دۇخەكەۋە ، رىكەكەۋت سەردانەكەى بەكەم .. لە كۇنفرانسى دوۋى يەكىتى مامۇستايانى كوردستان ، كە لە باليسان بەسترا، نەيتوانىبوۋ ئامادەى كۇنفرانسەكە بىت بە نامەيەك بەشدارى كىرد ..

مامۇستا جەمال .. مامۇستايەكى ھەمىشە گەشپىن و بەر چاۋ روۋن و دەم بە پىكەننن و زۆر بە سەلىقە و ورد بوۋ لە كارى رىكخستنى نەيىنى ناۋ شار و، زۆر بە توانا بوۋ لە پەيوەندى كۆمەلايەتيدا زۆر زوۋ دەچوۋە دلەۋە و لىى بىزار نەدەبوۋىت . مامۇستايەكى بە جەرگى دوژمن بەزىنى ناۋ زىندانەكانى دوژمن بوۋ . سەرگەدەيەكى لىۋەشاۋە و خۇشەۋىستى ناۋ ھىزى پېشمەرگە بوۋ . روۋناكپىرىكى ھۇشيارى رىبازى پىشكەۋتنخۋازى كوردايەتى بوۋ

مەمەد شىخ عەبدولكەرىم سۇلەيى